

Antibioticaresistentie

Quote

"Daphne Deckers bezorgd om antibioticaresistentie."

De feiten

- Hoe vaker je antibiotica gebruikt, hoe groter de kans dat bacteriën resistent (ongevoelig) worden en antibiotica niet meer werken bij een infectie met zo'n bacterie
- Resistente bacteriën kunnen zich op verschillende manieren verspreiden
- Iedereen kan een infectie door resistente bacteriën oplopen
- Iedereen kan drager worden van een resistentie bacterie
- Het risico van resistente bacteriën is dat infectieziektes, zoals longontsteking of blaasontsteking, in de toekomst niet meer behandeld kunnen worden.

Wat is het probleem?

Alle mensen dragen bacteriën bij zich. De meeste zijn nuttig voor ons, ze helpen bijvoorbeeld om ons voedsel te verteren. Van sommige bacteriën kunnen we echter ziek worden. Om weer te herstellen is soms antibiotica nodig. Antibiotica zijn medicijnen die bacteriën doden of remmen in de groei. Dit helpt het lichaam om te genezen. Een belangrijk nadeel van antibiotica is dat bacteriën er ongevoelig voor kunnen worden. We noemen dat resistentie. Het risico van resistente bacteriën is dat infectieziektes, zoals longontsteking of blaasontsteking, in de toekomst niet meer bestreden kunnen worden.

Daarom zijn artsen terughoudend om antibiotica voor te schrijven. Hoe vaker je antibiotica gebruikt, hoe groter de kans dat bacteriën resistent worden. Bovendien kunnen resistente bacteriën zich verspreiden naar andere mensen.

Wie loopt er risico?

- 0 - 20 jaar - 20 - 40 jaar - 40 - 60 jaar - 60+ jaar

Iedereen kan een infectie door resistente bacteriën oplopen, bijvoorbeeld doordat andere mensen resistente bacteriën verspreiden. Voor mensen met een verminderde weerstand, zoals ziekenhuis- en verpleeghuispatiënten, vormt antibioticaresistentie een groter risico. Zij hebben al meer kans op een bacteriële infectie. Als deze infectie dan veroorzaakt wordt door een resistentie bacterie lopen ze het risico op een langer of ernstiger ziektebeloop.

In landen waar veel antibiotica worden gebruikt, zoals in Zuid-Europa en Azië, komen infecties door resistente bacteriën vaker voor dan in landen waar artsen terughoudend zijn met het voorschrijven van antibiotica, zoals in Nederland. Daarom heeft iemand bij een opname in een buitenlands ziekenhuis meer kans om resistente bacteriën op te lopen dan in een Nederlands ziekenhuis.

Ook via contact met boerderij/huisdieren kan iemand worden besmet met resistente bacteriën.

Hoe wordt het erger? Kan het worden voorkomen?

Hoe vaker iemand antibiotica gebruikt, hoe groter de kans dat bacteriën resistent worden. Artsen zijn daarom terughoudend met het voorschrijven van antibiotica.

Voor patiënten zijn er een aantal regels hoe je verstandig omgaat met antibiotica:

- gebruik antibiotica alleen als het volgens de arts noodzakelijk is.
- neem dagelijks de voorgeschreven hoeveelheid in, op het juiste tijdstip (geen inname overslaan).
- = gebruik geen restjes antibiotica of antibiotica van anderen. Bij elke infectie moet een arts beoordelen of een antibioticumkuur nodig is, welk antibioticum geschikt is en hoe lang de kuur moet duren.

Is iemand besmet met resistente bacteriën, dan kunnen ze zich verder verspreiden. Om dit te voorkomen is goede hygiëne, zoals handen wassen, belangrijk. Als er iemand besmet is, dan is het belangrijk dit snel te weten. Daarom vragen artsen of iemand mogelijk in contact is geweest met resistente bacteriën. Dit kan bijvoorbeeld zijn gebeurd in het buitenland, bij behandeling in andere verpleeghuizen/ziekenhuizen of via contact met (landbouw)huisdieren.

Conclusie

- Gebruik antibiotica alleen als het moet. Daarmee voorkom je dat bacteriën resistent worden.
- Resistente bacteriën kunnen zich op verschillende manieren verspreiden. Dit kunnen we voorkomen door een goede hygiëne toe te passen en snel te weten te komen of iemand besmet is.

Casus: Daphne Deckers bezorgd om antibioticaresistentie.

"De arts plant jou als laatste in zodat ze na jou de boel kunnen dweilen." Zegt Daphne Deckers nadat het achtste antibioticum aansloeg op de bacterie die haar blaasontsteking veroorzaakte.

In 2013 krijgt columniste en schrijfster Daphne Deckers een blaasontsteking. De arts schrijft antibiotica voor, maar die helpen niet. Ze houdt pijn en blijft zich vermoeid voelen.

Na een tijdje krijgt ze ook rugpijn en op een gegeven moment stort ze in. Ze belandt in het ziekenhuis en krijgt vijf dagen lang een infuus met antibiotica. Maar dat blijkt niet afdoende. Met Kerst 2013 wordt ze weer opgenomen in het ziekenhuis. Een uroloog vertelt dat de bacterie die haar blaasontsteking veroorzaakt in principe te behandelen is met 8 verschillende antibiotica. Maar doordat de bacterie resistent is voor zeven daarvan, blijft er maar één over. De achtste werkt wel. Wat zou er gebeurd zijn als ook antibioticum nummer 8 niet werkt? (Bron: NOS)

Lees wat Daphne daar zelf over schrijft op haar Facebookpagina:

<https://www.facebook.com/daphnedeckerswelkom/posts/262790820554930>

CASUS 2: Student verliest been in India door resistente bacterie

Jasper is 18 jaar en start binnenkort met zijn studie rechten. Voordat hij begint met zijn studentenleven, gaat hij eerst een maand backpacken in India.

In de stad Mumbai huurt Jasper op aanraden van mede-backpacker een scooter voor een dag. Het valt echter niet mee te laveren tussen het chaotische Indiase verkeer en Jasper krijgt een ongeluk met de scooter. Hij belandt in het ziekenhuis. Daar loopt hij een wondinfectie op met een resistente bacterie. Dat gebeurt in Aziatische landen veel vaker dan in Nederland, omdat daar minder zorgvuldig omgegaan wordt met hygiëne en met antibiotica.

Het ongeluk heeft voor Jasper verregaande gevolgen. De infectie met de resistente bacterie is niet te behandelen met de antibiotica. Om ernstiger infectie te voorkomen, moet zijn been worden geamputeerd! - net als vroeger vóór de tijd van de antibiotica. Als dat niet gebeurt, is de kans groot dat de infectie in zijn bloed terechtkomt. En daar kan hij vervolgens aan overlijden.

Jasper gaat niet dood, maar zijn toekomst ziet er wel heel anders uit dan vóór zijn reis naar India. En zijn studie rechten ligt voorlopig in de ijskast.

Meer informatie

RIVM

Centrum Infectieziektebestrijding

Lea Visser - communicatieadviseur antibioticaresistentie

T +31 (0)30 2743864

M +31 (0)6 29075453

www.rivm.nl/antibioticaresistentie

animatie: hoe ontstaat resistentie tegen antibiotica

http://www.rivm.nl/Onderwerpen/A/Antibioticaresistentie/Animatie_Hoe_ontstaat_resistentie_tegen_antibiotica/Animatie_Hoe_ontstaat_resistentie_tegen_antibiotica

Voorlichtingsmateriaal is te vinden in de RIVM-toolkit antibioticagebruik

<http://rivmtoolkit.nl/Onderwerpen/Antibioticagebruik>